

LAPSEHOIUTEENUS PUUETEGA LASTELE

Margit Kürsa
Hoolekandeosakond peaspetsialist
2007

võrdsed võimalused inimväärseks eluks

Ühe alternatiivse lapsehoiumeetmena on alates
01.01.2007 sotsiaalhoolekande seaduses (SHS)
reguleeritud uus sotsiaalteenus

LAPSEHOIUTEENUS

- ▶ Seadusega ei panda kohalikule omavalitsusele (KOV) otsest kohustust lapsehoiuteenust (LHT) oma eelarvest pakkuda;
- ▶ Kui KOV otsustab LHT rahastada, peab ta kehtestama vastava korra;
- ▶ Erandina kohustab SHS korraldama raske ja sügava puudega laste LHT suunamist ning rahastamist riigieelarvest eraldatud summadest.

LHT õigusliku reguleerimise eesmärk on suurendada laste turvalisust olukorras, kus last hoiab ajutiselt võõras inimene, mitte lapsega koos elav inimene.

LHT on mõeldud last vahetult kasvatavale isikule (lapsevanem, eestkostja või perekonnas hooldaja), et tagada nende parem toimetulek ja toetada nende töötamist.

Lapsevanem otsib ja valib oma lapsele ise sobiva lapsehoidja.

Lapsehoidjale esitatavad nõuded

- ▶ Füüsiline isik (lapsega otseselt tegelev isik);
- ▶ Täieliku teovõimega, hea vaimse ja füüsilise tervisega (SHS § 25² lg 1 p 2-6);
- ▶ Lapsehoidja kutsetunnistus (*rakendussäte* SHS 48 lg 15);
- ▶ Lapsehoidja peab läbima tervisekontrolli ja omama perearsti poolt väljastatud tervisetõendit;

- ▶ Kui LHT osutatakse lapsehoidja eluruumis, peavad kõik täisealised pereliikmed olema täieliku teovõimega ja vajaliku vaimse tervisega, läbima tervisekontrolli (nakkushaigused, kopsu röntgen) ja omama perearsti poolt väljastatud tervisetõendit.

Lapsehoiuteenusele esitatavad nõuded

Ühel hoidjal on lubatud hoida:

- ▶ Lapse eluruumides max 5 last, kes on ühe pere lapsed ja elavad samades ruumides, kus teenust osutatakse;
- ▶ Väljaspool laste eluruumi max 10 last;
- ▶ Kahe lapse eest loetakse
 - raske ja sügava puudega lapsi,
 - alla 3-aastased lapsi,
 - hoidja enda samal ajal hooldamist vajavad raske ja sügava puudega hooldatavad ja alla 3-aastaseid lapsi.

Tervisekaitsenõuded kehtivad

- ▶ Kui LHT osutatakse väljaspool lapse enda eluruumi, peavad lapsehoidmise ruumid vastama rahvatervise seaduse (§ 8 lg 2 p 8¹) alusel kehtestatud LHT tervisekaitsenõuetele (SM määrus);
- ▶ Kui LHT osutatakse lapsele järjest **üle nelja tunni**, tuleb tagada lapse toitlustamine (toiduseaduses sätestatule) ning vajadusel magamiskoha võimalus;

Tervisekaitsenõuded ei kehti

- ▶ Kui LHT osutatakse lapse eluruumides ning lapsehoidja valmistab toitu lapsevanema ostetud toiduainetest, ei kohaldata kodus toidu valmistamisel toiduseaduse nõudeid.

Lapsevanema juhised

- ▶ Hoidja lähtub oma töös ka vanema juhistest ning lapse huvidest;
- ▶ Vanem informeerib hoidjat lapse harjumustest, oskustest, erivajadustest ja tervislikust seisundist enne lapse hoidja hoolde jätmist.

Riigi ja KOV rahastatava LHT osutaja on kohustatud kord aastas koostama statistilise aruande. Aruande vorm esitatakse LHT osutamise asukoha järgsele KOV (alates 2008.a. jaanuarist).

Riigi rahastatav LHT

Õigus on raske ja sügava puudega lapse seaduslikul esindajal või SHS § 25² lg 1 nimetatud hooldajal kuni selle kalendriaasta lõpuni, kui laps saab 18-aastaseks, eeldusel, et:

- ▶ Lapse hooldusteenuste vajadus on kirjas lapse rehabilitatsiooniplaanis;
- ▶ Lapse hooldamine ei ole samal ajal tagatud teiste sotsiaalteenustega (va lapse perekonnas hooldamine);
- ▶ Laps ei viibi samal ajal haridusasutuses.

Rahastamine

- ▶ 2007.a. on riigi poolne max maksumus kalendriaastas **2580** krooni (VV määrus);
- ▶ KOV poolne osalus;
- ▶ Lapsevanema osalus (toit, hügieenitarbed, ravimid).

Teenust tuleb planeerida umbes kuu aega ette, sest teenust ei ole võimalik taotleda ootamatult tekkinud abivajaduse puhul.

Teenuse taotlemine

Lapse seaduslik esindaja esitab taotluse koos nõutavate dokumentidega (SM määrus) lapse elukohajärgsele KOV:

- ▶ Lapse isikut tõendava dokumendi koopia;
- ▶ Lapse rehabilitatsiooniplaani koopia;
- ▶ Arstliku ekspertiisi komisjoni otsuse koopia lapsele puude raskusastme määramise kohta;
- ▶ Perekonnas hooldamise lepingu koopia või eestkostja määramise otsus (vajalik eestkostja ja perekonnas hooldaja puhul).

- ▶ Kui kõik dokumendid on nõuete kohaselt esitatud, teeb KOV otsuse lapse teenusele suunamise kohta 10 tööpäeva jooksul.
- ▶ KOV, lapse seaduslik esindaja või perekonnas hooldaja ning LHT osutaja vahel sõlmitakse riigi rahastatava LHT osutamiseks haldusleping.
- ▶ Lepingu järgi tasub lapse KOV LHT osutajale teenuse eest esitatud arvete alusel.

Kui riigieelarvest jooksvaks eelarveaastaks eraldatud raske ja sügava puudega laste hoiu raha jääb kasutamata võib KOV kasutada ülejääki

- ▶ raske ja sügava puudega laste ja nende peredega seotud sotsiaalteenuste osutamiseks (nt isikliku abistaja teenus, transporditeenus jne);
- ▶ sotsiaalteenuste arendamiseks.

(vastavalt KOV volikogu poolt kehtestatud tingimustel ja korras)

LHT osutajana tegutsemine ja tegevusloa taotlemine

Riigi või KOV eelarvest rahastatav LHT võib osutada: FIE; juriidiline isik; KOV asutus või Valitsusasutuse hallatav asutus, kellel on maavanema poolt antud tegevusluba.

- ▶ Tegevusloa andmise korral kantakse teenuse pakkuja andmed Majandustegevuse registrisse.
- ▶ Tegevusloa taotlemise vormi ja juhendi kohta saab informatsiooni Majandustegevuse registri koduleheküljelt <http://mtr.mkm.ee/default.aspx?s=vormid>

LHT kitsaskohad

- ▶ Kutsetunnistusega lapsehoidjate puudus puuetega laste hoidmisel;
- ▶ Riigi toetus minimaalne.

Võimalikud lahendused

- ▶ 2007-2009 planeeritud koolitada puuetega lastele kutsetunnistusega lapsehoidjaid (rahastamine ESF);
- ▶ Riik planeerib iga järgneva aastaga suurendada toetuse mahtu.